

DARBA AIZSARDZĪBAS SISTĒMAS PILNVEIDOŠANA LATVIJAS UNIVERSITĀTES TEHNISKAJAM PERSONĀLAM - EFEKTĪVS LĪDZEKLIS DARBA ORGANIZĀCIJĀ

Kristīne Juhņeviča
Mg. Chem., Mg. Sc. Soc.
Darba aizsardzības vecākā speciāliste

Esoša situācija DA sistēmā

- Darbu dažādība
- Iekārtu un instrumentu pieejamība lielam darbinieku lokam
- Lielas izmaksas
- Augsts traumatisma risks

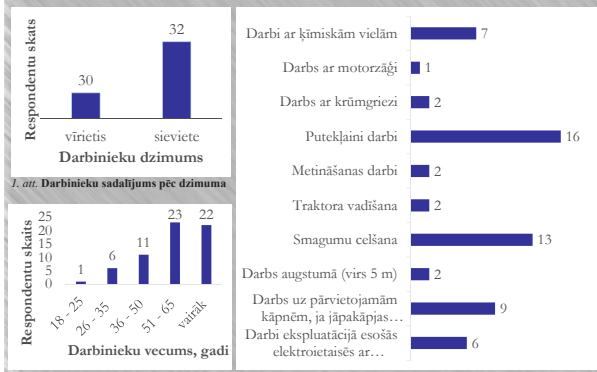
Darbā izmantotās metodes

1.tabula

Risku novērtēšanas metodes	
Metode	Metodes mērķis
Tehniskās nodaļas darba aizsardzības audits	Apzināt esošu situāciju, lai izveidotu reālus priekšlikumus drošības uzlabošanai darba vietā
Iestādes darbinieku aptauja	Saprast veicamo darbu dažādību un darba vides apstākļus un darbinieku viedokli par darba organizāciju
Somijas 5 baļļu metode	Vispārīgo risku novērtēšana. Izprast, kādi pasākumi un cik nekavējoties ir jāveic, lai pasargātu darbiniekus no nevēlamām sekām
Slodzes galveno rādītāju metode	Ergonomisko risku vispārējai novērtēšanai
Ergonomisko risku ĀEK	Novērtēt slodzi uz muskuļu, skeleta un saistaudu sistēmu
SVID analīze	Sniegt apkopojošu darba aizsardzības sistēmas pilnveidošanas novērtējumu, raksturojot priekšlikuma stiprās un vājās puses

Rezultāti (1)

2.tabula

Metode	Darba vides faktors	Amats			
		Apkopēji	Remontstrādnieki	Sētņieki	Garderobistes
Somijas 5 baļļu metode	Troksnis	-	II	II	I
	Vibrācija	-	I	I	-
	Apgaisojums	II	II	-	-
	Darbs ārpus telpām	I	I	III	-
	Muskuļu pārslodze	III	III	III	III
	Stātiskas darba pozas, stāvēt	II	-	-	-
	Stātiskas darba pozas, sēžot	-	-	-	III
	Darba laika organizācija/intensitāte	I	I	I	II
	Ķīmiskie faktori	II	-	-	-
	Pakļūšanas risks	II	II	II	II
ĀEK	Ievainošanas risks	II	II	II	-
	SGR-A Ergonomisks risks	-	II	-	II
	SGR-C	II	-	II	-
	Mugura	-	-	I	I
	Pleci/Rokas	-	-	I	I
	Locekļi/Plaukstas	-	-	III	III
	Kakls	-	-	I	III
	Transporta vadīšana	-	-	III	I
	Vibrācija	-	-	I	I
	Darba temps	-	-	I	II

Preventīvie un aizsardzības pasākumi

Darba aizsardzības sistēmas pilnveidošana –
pienākumu sadalījuma un izmaksu optimizācija

4. att. A grupas vizualizācijas piemērs. Elektromontieri

6. att. C grupas vizualizācijas piemērs

5. att. B grupas vizualizācijas piemērs. Remontstrādnieki

7. att. D grupas vizualizācijas piemērs. Autovadītāji (pārvadātāji)

Preventīvie un aizsardzības pasākumi

8. att. E grupas vizualizācijas piemērs. Metinātāji

9. att. F grupas vizualizācijas piemērs. Mājas pārvaldnieki

10. att. G grupas vizualizācijas piemērs. Darbinieki blakus filiālēs

11. att. H grupas vizualizācijas piemērs. Sētņieki, inženieri, administratori

Preventīvie un aizsardzības pasākumi

12. att. Salaspis un kuldīgas grupas vizualizācijas piemērs

13. att. Atpūtas kompleksa „Ratnieki” darbinieku vizualizācijas piemērs

14. att. Instrukciju modeļa projekts

Secinājumi (1)

1. Saskaņā ar literatūras analīzi, tehniskā personāla darbinieki – ēku remontstrādnieki, inženieri, automobiļa vadītāji, sētnieki, mājas pārvaldnieki, dežuranti, garderobisti- ir pakļauti, galvenokārt, **traumatisma un ergonomiskajiem riska faktoriem**.
2. Veicot darba vides risku identifikāciju Tehniskā nodrošinājuma daļā, noskaidrots, ka darbinieki pakļauti darba vides faktoriem: **fizikālajiem, fiziskiem, psiholoģiskiem un emocionāliem, putekļu aerosoliem, ķīmiskiem faktoriem, traumatisma riska faktoriem**, ko apstiprina darba aizsardzības sistēmas audits.
3. Pēc nodarbināto aptaujas secināts, ka lielākai daļai tehnisko darbinieku LU ir kopējais stažu profesijā vairāk nekā 35 gadi. Tehniskais personāls pakļauts **fiziskām slodzēm** (muguras lejas daļas noslodze), kas sakrīt ar literatūras analīzi un audita rezultātiem.

Secinājumi (2)

4. Pēc vispārīgo risku novērtēšanas secināts, ka izplatītākais riska faktors apkopēju, sētnieku un garderobistu vidū ir **muskuļu pārslodze** (III riska pakāpe). Remontstrādnieki, mājas pārvaldnieki, elektromontieri, metinātāji ir pakļauti **traumatisma riska faktoram veicamo darbu dažādības dēļ** ar specifiskiem instrumentiem.
5. Pēc ergonomisko risku vispārējās novērtēšanas, ņemot vērā dažādus darba apstākļus, sētnieki, garderobistes un apkopējas ir pakļautas II riska pakāpei. Tas liecina par to, ka **slodze ir palielināta**.
6. Pēc ĀEK garderobistēm un sētniekiem visvairāk **riskam ir pakļautas locītavas un plaukstas, kā arī kakls** (III riska pakāpe) - intensīvs darbs piespiedu pozā, kas ietekmē darbinieku muskuļu un skeleta sistēmu.

Praktiskās rekomendācijas

Darbiniekiem -

1. **Izteikt priekšlikumus** darba vides un darba aizsardzības sistēmas uzlabošanā un sniegt informāciju par darba vides neatbilstību vai citām problēmsituācijām iestādes vadībai un darba aizsardzības vecākajam speciālistam.
2. **Veikt tikai darba devēja uzdotus darbus**.
3. **Veicot darbus, ievērot ergonomiskās prasības**, pielietot individuālās aizsardzības līdzekļus visur, kur tas ir paredzēts (ceļot smagumus - korsetes, elastīgas jostas, bandžas, kā arī atbilstošus aizsargcimdus, strādājot puteklainā vidē – respiratorus ar atbilstošiem filtriem), jo tas samazinās negatīvas ietekmes pakāpi un mazinās iedarbību uz nodarbinātā veselību.
4. Nekavējoties ziņot darba aizsardzības vecākajam speciālistam par iekārtu un darba rīku iespējamiem bojājumiem, lai **nepieļautu nelaimes gadījumu**.

Praktiskās rekomendācijas

Vadībai -

1. Veikt **laboratoriskos mērījumus** (putekļa koncentrācija gaisā) remontstrādnieku un mājas pārvaldnieku darba vidē.
2. Kārtējo instruktāžu laikā **pastiprinātu uzmanību vērst** uz traumatisma riska faktoriem, pareizo iekārtu ekspluatāciju un individuālo aizsardzības līdzekļu lietošanu.
3. Pārskatīt un **aktualizēt amata aprakstus** ņemot vērā optimizētu darba sadalījumu – paaugstinātā riska darbus veic neliela darbinieku grupa.
4. Pilnveidot darba aizsardzības sistēmu LU, ieviešot **instrukciju piesaisti** darbiniekiem atbilstoši veicamajiem pienākumiem pēc izstrādātā modeļa projekta, kā arī nepārtraukti aktualizēt darba aizsardzības sistēmu, novērojot, vai jaunieviešumi nerada jaunus darba vides riskus un finanšu izdevumus.
5. Plānot darba organizāciju tā, lai **izbraukuma darbi** filiālēs būtu **efektīvi**. Ātru darbu veikšanas gadījumā apzināt darbu nepieciešamību filiālēs, kas atrodas pa ceļam. Laikietilpīgu un darbietilpīgu uzdevumu veikšanai ņemt līdzi tādu kolēģus, kuru darbaspēks būtu nepieciešams tajā pašā filiālē (uz filiāli brauc nokomplektēta komanda, kuras pārstāvji dara katrs savu darbu).
6. Izvērtēt iespējas aizstāt sarežģītus un retāk veicamos darbus ar **ārpakalpojumiem**, piemēram, darbs augstumā virs 5 m (jumta tīrīšana).

Paldies par uzmanību!

Par LATVIJAS UNIVERSITĀTE ANNO 1919

Vienīgā universitāte Latvijā, kas **īsteno visu studiju līmeņu** (bakalaura, maģistra, doktora) programmas.

Aptver **28 zinātņu nozares**.

LU tehniskais personāls - LU Infrastruktūras departamenta Tehniskā nodrošinājuma daļas darbinieki: daļas vadītājs, mājas pārvaldnieki, remontstrādnieki, inženiertīklu tehniķi, gāzmetinātāji, sanitārtehniķi, elektromontieri, automobiļa vadītāji, sētnieki, apkopējas, garderobisti, dežuranti.